

ních zkušenostech navrhované znalce buď uvedl jménem, anebo určitě tak označil, aby úřad poznal, koho má vyslyšet, což mezi jiným nejvhodněji se může státi tím, že poplatník nabídne důkaz znalci s určitým označením nejen oboru, ale i seznamu znalců, z něhož mají býti zvoleni. Splněním těchto náležitostí ušetří se poplatník újmy, jež by ho pro nedo-

držení předpisu § 313, odst. 2, č. 1 zákona o přímých daních mohla stihnouti. Omezí-li se poplatník jen na to, že navrhne důkaz soudními znalci, aniž uvede, z kterého seznamu znalců mají býti vybráni, jest míti za to, že navržen byl důkaz znalci, zapsanými v seznamu stálých soudních znalců podle vl. nař. č. 269/39 Sb. uvedeného.

Z právní praxe.

Ohlašování úředně schvalovaných smluv k vyměření poplatků.*)

V praxi bývá dosud ještě pochybnost, kdy mají býti k vyměření poplatků ohlašovány smlouvy, podléhající úřednímu (soudnímu) nebo jinakému schválení. Jde o to, zda ohlašovací povinnost podle § 43 poplatkového zák. č. 50/1850 ř. z. jest včas splněna, jestliže se smlouva předloží u příslušného berního nebo poplatkového úřadu v zákonné osmidenní lhůtě (§ 44 popl. zák.), počítané od úředního schválení, pokud se týče ode dne, kdy se o tomto schválení strany dozvěděly. Poněvadž finanční úřady někdy ukládají zvýšení pro opožděné ohlášení smlouvy i tam, kde strany mají za to, že svou ohlašovací povinnost splnily včas, jest vhodné, uvést stručně všeobecné zásady, z nichž lze vyvoditi správnou odpověď na otázku, kdy jest ohlašovací povinnost včas splněna.

Zákonná osmidenní lhůta, stanovená v § 44 popl. zák. pro ohlašování tuzemských právních jednání k vyměření poplatků, počítá se zpravidla od okamžiku, kdy vznikl nárok protektorátní pokladny na poplatek. Vznik tohoto nároku jest

u stupnicových poplatků, na př. z koupě movitých věcí, z nájemních smluv, ze zápůjček, ze zástav, z rukojemství a pod., zpravidla, totiž až na některé výjimky, závislý na zřízení listiny. Naproti tomu u poplatků procentních na př. z převodů nemovitostí, netřeba vyhotovení listiny a pro poplatnost stačí založení právního titulu. Doba v z ní ku nároku na poplatek při tuzemských právních jednáních se řídí okamžikem, kdy bylo právní jednání sjednáno. Jestliže se strany při právních jednáních smluvily na písemné smlouvě, má býti den zřízení této listiny (§ 884 obč. zák.) pokládán za okamžik sjednání právního jednání a tudíž i za okamžik vzniku nároku na poplatek (§ 44 popl. zák.).

O vzniku nároku na poplatek lze však mluvit jenom tam, kde skutečně je předmět poplatku. Co je předmětem poplatku, o tom má zásadní ustanovení § 1 popl. zák., který mezi jinými popl. předměty uvádí na prvním místě »každé právní jednání, kterým se podle občanských zákonů práva převádějí, utvrzují, přeměňují nebo zrušují«. Výkladem tohoto ustanovení lze dospěti k tomu, že předmětem poplatku mohou býti toliko právní jednání právoplatně sjednaná. Závisí-li tudíž platnost právního jednání na úředním

*) Podnětem k tomuto upozornění jest přípis dra Jar. Štecha, advokáta v Boskovicích. — Pozn. redakce.

(soudním) nebo jinakém schválení, pak nelze mluvit o předmětu poplatku dříve, dokud právní jednání takového schválení nenabude. Typickým příkladem jednání, k jejichž platnosti se vyžaduje úředního schválení, jsou nyní právní jednání týkající se nakládání nemovitostmi (srovnej na př. vl. nař. č. 218/38, 313/38, 169/39, 26/39 II, 80/40, 461/40 a 443/1941 Sb.). Jako další příklad možno uvést právní jednání nefysických osob (korporací), jejichž právní jednání vyžadují rovněž k platnosti vždy nebo v určitých případech úředního nebo jinakého schválení (na př. právní jednání svazků územní samosprávy, jako obcí, okresů a zemí, dále právní jednání týkající se církevního, obročního nebo řádového jmění — srovnej na př. nálezy Budw. 8554/1911, Boh. 2006, 2400, 5474 a j.) Ve všech takových případech stává se právní jednání předmětem poplatku teprve udělením úředního nebo jinakého schválení. Okamžik tohoto schválení, přesněji řečeno okamžik, kdy o uděleném schválení byla řádně zpravena některá ze smluvních stran, jest proto rozhodný pro vznik poplatkové povinnosti. To má především ten význam, že pro poplatkovou povinnost jsou rozhodny ty poplatkové právní předpisy, které platí v době schválení (srovnej na př. nález n. s. s. z 5. února 1924, č. 1874, Boh. 1713).

Osmidenní lhůtu k ohlášení právního jednání k vyměření poplatků jest počítati od okamžiku řádného zpravení některé ze smluvních stran o udě-

leném schválení. Ohlašování právních jednání, závislých na úředním schválení, před touto dobou, nemá opory v zákoně a působí finančním úřadům nadarmo evidenci, když ohlášené právní jednání nebude úředně schváleno. Dlužno ještě zdůrazniti, že to platí jen pro případy právních jednání, jejichž právoplatnost jest podle platných právních předpisů zcela nepochybně závislou na úředním (soudním) schválení.

Rozlišovati jest dále případy, kdy právní jednání bylo právoplatně sjednáno, ale jeho účinnost (splnění) byla odsunuta. Tak tomu bývá na př. u právních jednání, jejichž splnění jest závislým na budoucí nejisté události. Taková právní jednání s odkládací podmínkou jest nutno ohlásiti k vyměření poplatků v zákonné osmidenní lhůtě, počítané ode dne sjednání. Jde-li však o právní jednání podrobené procentním u poplatku, stane se poplatek splatným teprve při splnění odkládací podmínky (§ 10 zák. č. 89/1862 ř. z.). Naproti tomu při právních jednáních, podrobených stupnicovým poplatkům, nemá odkládací podmínka na splatnost poplatků žádného vlivu.

Konečně jest třeba dodatí, že u listin a právních jednání, k jejichž právní platnosti jest zapotřebí úředního nebo jinakého schválení, počíná se 40denní lhůta k zaplacení poplatků přímo bez vyčkání úředního vyměření po dni, kterého byla některá ze smluvních stran o tomto schválení vyrozuměna (čl. VI, odst. 3 vl. nař. č. 66/1933 Sb.).

Muchka.

Autoři článků v tomto čísle:

Vrch. kom. fin. prok. v Praze Dr Stanislav Klíma, okres. soudce v Hradci Králové Dr Josef Havelka, polic. vrchní komisař v Praze Dr Karel Skála, advokát ve Vítkovicích Dr Vladimír Bláha, min. kom. nejv. úč. kontr. úřadu Dr František Muchka.